

STATEN OG DEN NORSKE KIRKE – ET TYDELIG SKILLE

Høringsuttalelse fra menighetsrådet i Hoff

1. Fremdriften i reformarbeidet

Beslutningene som nå skal fattes vil være grunnlaget for Den norske kirkes fremtid. Det er viktig at avgjørelsene som tas er basert på folkeviljen og resulterer i en løsning som sikrer en styringsstruktur med en balansert maktfordeling innad i kirken.

Endringene i kirkeordningen berører folket sterkt. Folkets tilhørighet til kirken har sitt utspring i de dypeste følelser i livet; ved fødsel, død, det å bli voksen og ved høytider. Arbeidet med ny kirkeordning må ha denne tilhørighet som utgangspunkt og som mål. Man er ikke tjent med et hastverksarbeid. Vi ber derfor om at fremdriften i prosessen tar hensyn til dette.

2. Kirkemøte som øverste representant for kirken

Vi mener det er uheldig at Kirkemøtet som frem til i dag har hatt en rådgivende funksjon, nå er foreslått å få betydelig mer makt. Den norske kirkes struktur har vokst frem siden kristningen av Norge i 1030 e.kr. I alle disse århundrene har soknet vært et bærende element i det norske lokalsamfunnet og kirkelivet. Vi ønsker at kirken fortsatt skal ha betydning for mennesker der de er. Da må de sikres innflytelse på beslutningene som tas lokalt.

Kirkemøtet er et relativt nytt organ i denne sammenheng, etablert i 1984, mer enn 50 år etter menighetsrådene og bispedømmerådene ble opprettet. Menighetsrådene er etablerte og velfungerende organ som bør beholde den myndighet de i dag er i besittelse av.

Tradisjonelt har hierarkiet i Den norske kirke vært preget av maktbalanse – hvert råd har sitt ansvarsområde og kan ikke overstyre andre organers avgjørelser. Vi mener dette har vært en heldig strukturering av makt og i tråd med den Lutherske kirkes natur. Hvis man lovfester mer myndighet til Kirkemøtet vil nærheten til de besluttende organ bli for fjern og avledet.

Kirkemøtet møtes til en ukes møte årlig. Det har slik begrensede muligheter til å lede kirken. Den jevnlige driften må derfor delegeres til Kirkerådet. Rådet vil igjen delegerer mange oppgaver til sekretariatet. Dette er en uheldig toppstyring som ikke sikrer legitimitet og nærhet til beslutningene som tas overfor de enkelte sokn.

Bispedømmerådene bør fortsatt ha lovfestede oppgaver og myndighet. Soknene må beholde sin selvstendighet, myndighet og virksomhetsansvar som i dag. Videre bør ordningen med fellesråd i hver kommune beholdes. Fellesrådet bør ha ansvar for tilsetning av øvrige kirkelige ansatte utenom prestene.

3. Kirkemøte som mottaker av statens rammetilskudd

Departementets forslag om at statens bidrag til kirkedriften skal gis som rammebevilgning til Kirkemøtet er uheldig. Økonomiansvar betyr en stor tildeling av makt. Vi ønsker ikke

en toppstyrt kirke. Makten bør spres slik at man sikrer nærhet til beslutningene som tas i det enkelte sokn. Det kan sikres ved at Bispedømmerådene fortsatt får sine bevilgninger direkte fra staten. Kirkemøtet må få bevilget de midler de trenger for å drive sin virksomhet. Vi ønsker imidlertid ikke at Kirkemøtet får kompetanse til å fordele de samlede midlene til resten av kirken.

Fordelingen bør baseres på retningslinjer som vedtas av de kirkelige organer hvor det avgjøres hvilke kriterier fordelingen skal gjøres ut i fra, men hvor man samtidig sikrer lokalt handlingsrom. Fordelingen bør administreres av Bispedømmerådet.

I vår menighet mener vi at ordningen er hensiktsmessig og fornuftig slik den er i dag. Det er bispedømmene som vet best «hvor skoen trykker» og hva som trengs i deres område og sokn. Hvis pengene fordeles av en administrasjon som ikke har nærhet til soknet risikerer man at det tas uheldige og lite lokalt tilpassede beslutninger. Videre vil det skape unødvendig byråkrati. Ressurser som bør gå til menighetsarbeid vil heller bli brukt på å administrere systemer som allokterer ressurser til det enkelte sokn og kirkelige organ. Dette er ikke heldig sett hen til kirkens primærfunksjon som forkynner, sakramentsforvalter og et lokalt samlingspunkt for kultur og livsutfoldelse; å være en levende folkekirke.

Det er hensiktsmessig å ha en ordning hvor midlene til diakoni og trosopplæring er øremerket. Disse midlene står i en særstilling og kan slik administreres sentralt over statsbudsjettet.

4. Kirkemøte som øverste arbeidsgiver

Vi ser ikke den administrative fordelene med å ha en sentral arbeidsgiver. Dette vil skape en uheldig avstand mellom arbeidsgiver og arbeidstaker. En toppstyrt kirke kan resultere i mer «effektiv» styring, men dette vil ikke sikre en *bedre* styring.

Biskopen bør ha både tilsyns- og arbeidsgiveransvar for presteskapet. Det er uheldig hvis prestene får en arbeidslederlinje hvor andre enn ordinerte prester - den tidligere geistligheten - er leder for prestene i det enkelte sokn. Det er biskopene og prostene som har de beste forutsetningene for å ha arbeidsgiveransvaret for prestene siden disse kjenner profesjonen og er ordinert til tjeneste i kirken.

Et viktig hensyn for å sikre lokal forankring i kirken er at menighetsrådene også i fremtiden er like mye til stede i tilsettingsprosessen av prester som i dag.

Bispedømmerådet bør ha tilsetningsansvaret for prester med den samme begrunnelsen som de bør ha arbeidsgiveransvaret for prestene: De har lokal forankring og kunnskap, i tillegg til at de er ordinerte prester.

Hvert bispedømme i Den norske kirke har sin historie og sin identitet. At kirken fortsatt er lokalt forankret i sokn, prosti og bispedømme er derfor helt nødvendig for å sikre kirkens rolle inn i fremtiden. Vi mener det er bra med regionale ulikheter, og at mindretallsstandpunkt også kan vinne frem i sokn, prosti og bispedømme der dette er

naturlig. Som kjent består kirken av «levende stener» med det enkelte individ i sentrum. Overordnet administrasjon strider slik med den Lutherske kirkens natur.

Kirken må imidlertid opparbeide økt kompetanse i konflikthåndtering og arbeidsgiverstyring for å sikre en god drift og et godt arbeidsmiljø for den enkelte som arbeider i kirken.

Vi vil på denne bakgrunnen at bispedømmerådene beholder tilsettingsmyndigheten og arbeidsgiveransvaret samt at biskopen skal lede prestatjenesten.

5. Prestetjenestens uavhengighet

Den Lutherske kirke er en frihetskirk som ikke anerkjenner en pave eller et kirkemøte med endelig fortolkningsrett eller læremyndighet. Evangeliet bestemmer seg selv og det er enhver døptes rett til selv å fortolke. En konsekvens av dette er at den fortolkningsplikt som ligger til prestatjenesten skal ha den samme frihet. Vi vil at prestenes og biskopenes selvstendige ansvar skal lovfestes. Prestetjenesten skal organiseres i en egen styringslinje.

6. Kirkeloven

Den norske kirke har en særlig posisjon i Norge slik det også fremgår av Grl § 16. Dette ble svært tydelig i arbeidet med kirkeforliket hvor et flertall ønsket en særlig stilling for Den norske kirke. Det følger slik av demokratihensyn at vi bør ha egen kirkelov, uten at dette går ut over hensynet til tros- og livssynsutfoldelse for de som står utenfor Den norske kirke.

I en felles lov for alle tros- og livssynssamfunn kan det av naturlige årsaker ikke fastsettes noen form for struktur for Den norske kirke. Det er derfor også ut fra lovtekniske betraktninger naturlig med en egen kirkelov.

Kirkeloven bør utformes slik at Den norske kirke får en struktur som legger til rette for at vi kan fortsette å være en folkekirke. Vi mener at strukturen, maktbalansen og alle andre spørsmål som vi nevner her er avgjørende for at Den norske kirke kan forbli en levende folkekirke. Dette bør komme til uttrykk i lovs form ved en kirkelov.